

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
Кафедра правознавства

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ЛІДЕРСТВО І КЕРІВНИЦТВО»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Публічне адміністрування»
Спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання, посада

Носков Олексій Миколайович
доктор філософії з публічного управління та
адміністрування, старший викладач кафедри
правознавства

Контактний телефон	+38-099-0272447
Електронна адреса	poltava0990272447@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=4146

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Забезпечити здатність студентів, майбутніх магістрів, реалізовувати цілі, завдання, функції та технології лідерства і керівництва в управлінні. Ретроспективний аналіз ряду наукових концепцій і теорій на ґрунті методологічного бачення механізмів виникнення відносин лідерства і керівництва у процесі взаємодії з послідовниками, що дозволить підвищити ефективність сучасної управлінської парадигми на різних рівнях публічного управління та адміністрування.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (денна форма навчання – лекції 18 год., семінарські заняття 14 год., самостійна робота 58 год., заочна форма навчання – лекції 4 год., практичні заняття 4 год., самостійна робота 82 год.)
Форми та методи навчання	Проблемні лекції, мульти-лекції, практичні заняття, тренінги, майстер класи, бізнес форуми, круглі столи, конференції, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання: викладання наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані здобувачами вищої освіти під час лекційних занять, поза аудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне завдання, есе за заданою проблематикою), на семінарських заняттях та індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ігор, диспутів, дебатів
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: виступи з есе та їх обговорення; тестування; опитування та оцінка на семінарах; модульні контрольні роботи (модульне тестування); індивідуальні співбесіди на консультаціях. Підсумковий контроль: ПМК.
Базові знання	Знання з практичної психології в публічному управлінні, основ менеджменту, загальні та фахові знання отримані на бакалаврському рівні вищої освіти.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень (РН 01); уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи (РН 07); уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм (РН 08); представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності (РН 10); розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень (РН 11).	здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 01); здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 02); здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології (ЗК 05); здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти (СК01); здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними (СК 05).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Лідерство в управлінській парадигмі: наукові концепції від найдавніших часів до середини XX ст.		
Тема 1. Лідерство в управлінні персоналом.	Відвідування заняття, участь в обговоренні, індивідуальна активність. Виступ з самопрезентацією.	Ознайомитись з рекомендованою літературою. Провести Swot самоаналіз та підготувати самопрезентацію.
Тема 2. Лідерство в контексті суспільно-політичного та релігійного розвитку стародавніх Єгипту, Месопотамії, Ассирії та Ірану.	Відвідування заняття, участь у дискусії, робота в команді. В команді підготувати рольову гру «Погляд лідерів із глибини віків».	Прочитати 1 та 2 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.).
Тема 3. Лідерство в контексті управлінської традиції стародавніх Індії та Китаю.	Відвідування заняття, участь в обговоренні, індивідуальна активність. Виступ з презентацією на тему: «Вплив лідерства на сучасний феномен Китаю».	Прочитати 3 та 4 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.). Зробити ретроспективу сучасного економічного феномену Китаю та підготувати презентацію на тему: «Вплив лідерства на сучасний феномен Китаю».
Тема 4. Лідерство в суспільній філософській думці античності.	Відвідування заняття, участь у дебатах на тему «Арістотель проти Платона»	Прочитати 5 розділ книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.). Підготуватися до участі у дебатах на тему: «Арістотель проти Платона»
Тема 5. Лідерство в гуманістичній традиції епохи Відродження. Героїчна теорія лідерства (середина XIX ст.).	Відвідування заняття, участь в обговоренні. Командна робота: визначити переваги та недоліки макіавеллізму. Виступ з презентацією на тему «Різниця лідера та героя»	Прочитати 6 та 7 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.). Прочитати книгу Нікколо Мак'явелі «Володар» Переглянути відео тренінг Р Гандапаса «Харизма лідера». Підготувати презентацію на тему: «Різниця лідера та героя»
Тема 6. Погляди соціологів другої половини XIX – перших десятиліть XX ст. на лідерство.	Відвідування заняття, участь в обговоренні. Доповідь результатів соціологічного опитування «Яким повинен бути сучасний лідер?»	Прочитати 8 розділ книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.). Ознайомитися з соціологічними поглядами М.Вебера. Скласти анкету та провести опитування не менше 100 осіб (в університеті, Вашому населеному пункті, гуртожитку) на тему: «Яким повинен бути сучасний лідер?»
Модуль 2. Лідерство і керівництво в управлінській парадигмі: наукові концепції середини XX – початку XXI ст.		
Тема 7. Теорія рис. Поведінкові та ситуативні теорії лідерства.	Відвідування заняття, участь в обговоренні. Командна робота: порівняти риси четвертого та п'ятого президентів України та визначити їх вплив на поведінку.	Прочитати 1-3 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.)
Тема 8. Теорії функціонального та ціннісного лідерства	Відвідування заняття, участь у дискусії, робота в команді. Робота в команді: презентувати цінності сформованих команд.	Прочитати 4 та 5 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.)

Тема 9. Теорії Лідерства – служіння. Емоційне лідерство.	Відвідування заняття, участь в обговоренні Індивідуальне завдання: скласти особисту модель лідерства.	Прочитати 6 та 7 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.)
Тема 10. Харизматичне лідерство. Теорії трансакційного та трансформаційного лідерства.	Відвідування заняття, участь у дискусії. Виступ з презентацією «Харизма лідера» (на прикладі обраної особистості лідера).	Прочитати 8 та 9 розділи книги Нестулі О.О. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.) Підготувати презентацію «Харизма лідера» (на прикладі обраної особистості лідера).

Інформаційні джерела

1. Брайан Т. «Досягнення максимуму. 12 принципів». Видавництво КСД 2020. 256 с.
2. Войтко С. В., Мельниченко А. А. *Лідерство та антикризовий менеджмент*. Київ: “Політехніка” КПІ ім. І. Сікорського, 2021. 194 с. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/112e23a7-d655-4472-9287-03d508177a68/content?utm_source=chatgpt.com
3. Дьюар К, Келлера С., Малготрі В. Досконалість керівника. Видавництво «Фоліо» 2024. 351
4. Євтушенко О. *Психологічні аспекти лідерства та керівництва в публічному управлінні*. Publ. upr. reg. rozvit., № 27, 2025. С. 126–147.
5. Ібрагімова, І. Лідерство у громаді. Як насаджувати людей та досягати спільних цілей [Текст] : посібник / [авт. та упоряд. І. М. Ібрагімова] ; [Council of Europe = Conseil de l'Europe]. Київ : Юстон, 2020. 105 с.
6. Кальченко Т. В. Регіональне і корпоративне лідерство в глобальній управлінській системі : монографія. Київ: Знання України, 2023.
7. Корчак, Н. М., Ларіна Н. Командоутворення та лідерство [Текст] : навч. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Ніжин : Лисенко М. М. [вид.] ; Київ, 2023. 254 с.
8. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Основи лідерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини XX ст.): навч.посіб. Полтава: ПУЕТ, 2016. 227 с.
9. Нестуля О.О., Нестуля С.І. Основи лідерства. Наукові концепції (середина XX ст. – початок XXI ст.): навч.посіб. Полтава: ПУЕТ, 2016. 375 с.
10. Нестуля О.О., Нестуля, С.І. , Карманенко В.В. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера. Уроки видатних підприємців: навч.посіб. К. : Знання, 2013. 358 с.
11. Нестуля О.О., Нестуля, С.І. , Карманенко В.В. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч.посіб. К. : Знання, 2013. 287 с.
12. Освітнє лідерство: від теорії до практики : монографія / авт. кол. ; за наук. ред. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. Київ ; Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2021. 296 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36659>.
13. Савельєва, С., та Стасюк, Ю. (2025). Гнучке лідерство як ключ до ефективного управління проектною командою. *Виклики та проблеми сучасної науки* , 4 (1), 109-114. <https://doi.org/10.15421/cims.4.310>
14. Технології стратегічного управління стійким розвитком сучасних організацій : монографія. Харків: Діса плюс, 2020.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

1. Microsoft Word.
2. Microsoft Excel.
3. Microsoft Power Point.

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google: Пошукова системи Інтернет. URL: <https://www.google.com.ua>

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія. URL: <https://ials.sas.ac.uk/library>
2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт/: Бібліотечно-бібліографічні ресурси: Бібліографічний моніторинг. URL: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
3. Інститут історії України НАН України: офіційний сайт. URL: <http://history.org.ua/>
4. Електронний каталог бібліотеки Полтавського університету економіки і торгівлі: веб-сайт. URL: <http://catalog.uccu.org.ua/oracunicode/>
5. Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника: офіційний сайт. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Інтернет-сторінка. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. URL: http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.
8. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого: офіційний сайт. URL: <http://nplu.org/>
9. Національна історична бібліотека України: офіційний сайт. URL: <http://nibu.kiev.ua/>
10. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт. URL: <http://www.nplu.org.ua/resources/resources.htm>.
11. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Політематична база даних статей з періодичних видань. URL: <http://analitic.nplu.org/>.
12. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Каталог статей зі збірників наукових праць. URL: <http://stt.nplu.org/>.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі он-лайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т. ч. з використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

Кодекс часті студента: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultatuv-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Визнання результатів проходження онлайн курсів на освітній онлайн-платформі Sigma Software University. <https://university.sigma.software/> та ін.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidsumkontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Уповноважений з прав корупції: <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»: <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvedialnosti/>

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-7): обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (14 балів); тестування (7 балів); виконання завдань передбачених планом самостійної роботи (14 балів); поточна модульна робота (25 балів)	60
Модуль 2 (теми 8-12): обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (10 балів); тестування (5 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (10 балів); поточна модульна робота (15 балів)	40
ПМК	
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елементу чи іншого елементу неформальної освіти ¹	10-30
	4. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	1-15
	5. Оформлення сценарного плану дидактичної гри	10-20
2. Науково-дослідна	1. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-5
	2. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	3. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20

¹ Елементи неформальної освіти

- Українська Академія Лідерства — 10-місячна програма неформальної освіти для випускників шкіл (віком від 16 до 20 років), що будується на поєднанні елементів фізичного, емоційного та інтелектуального розвитку. Приклади курсів: фінансовий менеджмент, історія України, психологія відносин, кулінарія, проєктний менеджмент. Також під час програми відбуваються експедиції Україною, дослідження Ізраїлю та Європи.
- Prometheus — український МООС, що надає можливість безкоштовно створювати онлайн-курси, за умови якісного та відповідного до цінностей ресурсу контенту.
- БУМ online — платформа громадянської освіти, яка створює онлайн-курси для розвитку українського суспільства. Платформа створена на основі Відкритого Університету Майдану.
- Центри готовності цивільних навчають громадян надавати першу домедичну допомогу, як поводитись під обстрілами, проводять тренінги з психосоціальної підтримки.^[8]
- Інша Освіта — українська громадська організація, що працює за стандартами неформальної освіти Німеччини «Theodor Heuss Kolleg»^[9], та проводить професійні курси для освітян з дотримання стандартів якості неформальної освіти^[10].
- Центр гуманістичних технологій «АХАЛАР» — чернігівська громадська організація, що розвиває якість громадянської освіти в Україні^[11].
- Технічна студія «Винахідник» — розвиває якість освіти за допомогою LEGO через свої курси навчання та франшизу, що контролює дотримання цінностей та стандартів якості навчання^[12].
- Міжнародний центр неформальної освіти — громадська організація, яка активно сприяє популяризації неформальної освіти, а також міжнародного діалогу серед молоді завдяки молодіжним обмінам